

Projekt Uchwały z dnia 12.02.2024 r.

UCHWAŁA NR
RADY GMINY CIEPŁOWODY
Z DNIA

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Ciepłowody na 2024 rok.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 40 z późn. zm.), art. 4¹ ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 z późn. zm.) oraz art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023r. poz. 901 z późn. zm.), Rada Gminy Ciepłowody uchwala co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2024 rok, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2024 roku.

Wojciech Mrozek

radca prawny

**Uzasadnienie do Uchwały Nr Rady Gminy Ciepłowody z dnia
..... w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii
w Gminie Ciepłowody na 2024 r.**

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, zgodnie z art. 4¹ ust.1 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 z późn. zm.) należy do zadań własnych gminy.

Zadania są szczegółowo określone w w/w ustawie.

Realizacja zadań, zgodnie z art. 4¹ ust. 2 prowadzona jest poprzez zadania zawarte w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych uchwalanym corocznie przez Radę Gminy. Program jest kontynuacją zadań realizowanych w Gminie Ciepłowody w latach poprzednich.

Określa on lokalne propozycje działań w zakresie zadań własnych, obejmujących profilaktykę oraz minimalizację szkód społecznych, wynikających z nadużywania alkoholu.

Program adresowany jest do całej społeczności lokalnej zarówno mieszkańców jak i instytucji zaangażowanych w pracę nad rozwiązywaniem bieżących problemów alkoholowych .

Na realizację zadań są przeznaczone środki uzyskane z tytułu wydawanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, które określa plan finansowy opracowany na dany rok budżetowy.

**Gminny Program Profilaktyki i
Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii w
Gminie Ciepłowody na 2024 rok**

Spis treści

Wstęp.....	2
UZALEŻNIENIA- ZARYS PROBLEMU	3
Podstawy prawne Programu.....	5
DIAGNOZA PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ NA TERENIE GMINY CIEPŁOWODY.....	8
Skala zjawiska na terenie Gminy Ciepłowody.....	8
Uzależnienia od alkoholu i narkotyków oraz problem uzależnień behawioralnych w opinii społeczności lokalnej.....	16
Zasoby lokalne umożliwiające profilaktykę uzależnień	19
ZADANIA, KIERUNKI DZIAŁAŃ, WSKAŹNIKI I REALIZACJA PROGRAMU.....	21
Zadania Programu	21
Realizacja i monitoring Programu.....	31
Zasady finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.....	32
Zasady wynagradzania członków GKRPA.....	32

Wstęp

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2024 określa sposób realizacji zadań własnych gminy wynikających z art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U z 2023r. poz. 2151 z póź. zm.) i art. 10 ust 1 i ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomani (t.j. Dz. U z 2023r. poz. 1939 z późn. zm.) oraz określa cele operacyjne w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025.

Polska forma rozwiązywania problemów szeroko pojętych uzależnień zakłada, że większość problemów zlokalizowanych jest na poziomie gminy, a zwłaszcza ta posiada kompetencje do rozwiązywania tych problemów. Gmina odpowiedzialna jest za to, aby zapobiegać i minimalizować skutki alkoholizmu, narkomanii, i uzależnienia od innych środków psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych, ale również zapobiegać, edukować, uświadamiać, wskazywać alternatywne sposoby spędzania wolnego czasu i radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych, konfliktowych. Powinny uczyć jak skutecznie bez sięgania po używki rozładowywać napięcie i rodzącą się agresję. Wspierać młodych ludzi w kształtowaniu prawidłowych postaw osobowościowych.

Przygotowany Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Ciepłowody na 2024 rok, jest kontynuacją działań prowadzonych w latach poprzednich. Określa on lokalną strategię w zakresie profilaktyki uzależnień oraz minimalizacji szkód zdrowotnych i społecznych wynikających z używania substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych.

UZALEŻNIENIA- ZARYS PROBLEMU

Uzależnienia towarzyszą człowiekowi od dawna. W dzisiejszym świecie każdy człowiek w mniejszym, lub też w większym stopniu miał styczność z osobami uzależnionymi od alkoholu czy też innego rodzaju substancji psychoaktywnych. Obecnie, jest to niezmiernie istotny problem społeczny, przynoszący niewymierne szkody. Potrzebę przeciwdziałania temu zjawisku oraz pomocy terapeutycznej osobom uzależnionym podnosi się już od wielu lat.

Uzależnienie wiąże się z silną potrzebą, psychicznym przymusem albo zażywania jakiejś substancji albo wykonywania określonej czynności – uzależnienia behawioralne. Bez względu na to, czy będzie to uzależnienie od alkoholu, leków, narkotyków czy też hazardu, zakupów albo seksu, prowadzi do koncentrowania się życia wokół tego, co jest przyczyną uzależnienia. A sama osoba uzależniona będąc ofiarą nałogu cierpi w zasadzie w każdej sferze życia: emocjonalnej, psychicznej, intelektualnej i fizycznej.

Ogólne rozważania odnoszące się do etiologii alkoholizmu i narkomanii ujmowane są w kategoriach:

- makrospołecznych- podłoże stanowią zmiany w życiu społecznym;
- mikrospołecznych- uwarunkowania biologiczne, psychiczne i społeczne poszczególnych jednostek w kontekście uzależnień.

Szkody spowodowane przez alkoholizm czy narkomanię można określić w trzech głównych wymiarach:

- indywidualnym - oddziaływanie negatywne na zdrowie psychiczne i fizyczne osób pijących;
- społecznym - negatywne oddziaływanie na zdrowie psychiczne i fizyczne członków rodziny, przemoc w rodzinie, zakłócenia bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, ubóstwo, bezrobocie itp.;
- ekonomicznym - koszty leczenia, wypadków drogowych, zaangażowania wymiaru sprawiedliwości, systemu pomocy społecznej i ubezpieczeń, lecznictwa odwykowego, przedwczesnej umieralności, spadku wydajności pracy itp.

Alkoholizm jest chorobą spowodowaną nadużywaniem napojów alkoholowych, natomiast narkomania, to uzależnienie od środków psychoaktywnych takich jak narkotyki, dopalacze. Z uzależnieniami tymi wiążą się zarówno konsekwencje zdrowotne dla uzależnionej osoby, jak również stanowią one problem socjalny i przyczyniają się do występowania zjawisk patologii społecznych. Alkoholizm czy narkomania są ściśle powiązane z występowaniem przestępczości, wypadkami w pracy, wypadkami drogowymi. Nadużywanie alkoholu i/lub narkotyków przez któregoś z rodziców osłabia więzi rodzinne i skutkuje występowaniem dysfunkcji w pełnieniu ról rodzicielskich, a także często jest przyczyną stosowania przemocy domowej.

Uzależnienie nie jest jednak jedynym problemem, jakie może spowodować używanie substancji psychoaktywnych. To również szereg problemów psychicznych i fizycznych, społecznych i gospodarczych. Dlatego istotne jest, aby odpowiednio szybko reagować na zjawiska oceniane, jako szkodliwe i niepożądane, a spowodowane używaniem np. alkoholu lub narkotyków.

Choć może się wydawać, że uzależnienie od czynności jest łagodniejsze niż od substancji psychoaktywnych, to jednak każdy typ uzależnienia jest tak samo groźną chorobą.

Jednym z wielu działań służących ochronie zdrowia, zmierzającym do zapobiegania problemom związanym z uzależnieniami jeszcze zanim te wystąpią, jest profilaktyka. Aby jednak ta przyniosła pożądane rezultaty, musi być prowadzona przede wszystkim w oparciu o programy i działania o potwierdzonej naukowo skuteczności.

Termin profilaktyka uzależnień oznacza świadome działanie nastawione na jednostki lub grupy społeczne mające na celu ograniczanie rozmiarów używania lub nadużywania substancji psychoaktywnych oraz zapobieganie różnorodnym problemom z tym związanym zanim one wystąpią. Profilaktyka uzależnień polega na:

- ✓ eliminowaniu lub redukowaniu wpływu znaczących czynników ryzyka używania lub nadużywania substancji psychoaktywnych,
- ✓ lub ich osłabianiu/kompensowaniu poprzez wzmacnianie czynników chroniących.

Czynniki ryzyka to wszystkie elementy (warunki środowiska, sytuacje, cechy i zmienne indywidualne) zwiększające ryzyko wystąpienia zachowań problemowych (stanowiących zagrożenie dla prawidłowego rozwoju lub funkcjonowania społecznego) i związanych z nimi szkód. Przez „czynniki chroniące” należy rozumieć: wszystkie elementy osłabiające oddziaływanie czynników ryzyka, zwiększające „odporność” jednostki a więc

zmniejszające prawdopodobieństwo wystąpienia zachowań problemowych¹. Wiedza na temat czynników ryzyka i czynników chroniących stanowi podstawę do opracowywania (i ewaluacji) skutecznych programów i strategii profilaktycznych.

Samorząd lokalny dysponując największą wiedzą o problemach swoich społeczności, może przedsięwziąć środki zaradcze oraz naprawcze adekwatne do problemów. Konsekwencje i szkody związane z używaniem środków odurzających usytuowane są w społecznościach lokalnych, mają swoją specyfikę wyznaczoną przez środowisko lokalne, lokalne problemy i zasoby, tu mogą być rozpoznane i tu powinny być rozwiązywane. Gmina, na mocy ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, stała się podmiotem właściwym do tego, aby zmierzyć się z problemami alkoholowymi występującymi w jej społeczności i podejmować zorganizowane, samodzielne działania dla lepszego radzenia sobie z nimi.

Podstawy prawne Programu

Podstawowym aktem prawnym regulującym kwestie związane z uzależnieniem od alkoholu jest w Polsce ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 2151 z późn. zm.) zwana dalej ustawą.

Zgodnie z ustawą „prowadzenie działań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy” (art. 4¹ ust.1 ustawy). W szczególności ustawodawca wskazał następujące obszary działań:

1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;

2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;

3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz

¹ http://www.parpa.pl/download/slownik_terminow.pdf (data dostępu: 05.03.2022).

dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;

4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;

5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;

6) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Realizacja zadań, o których mowa w ust. 1, jest prowadzona w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii stanowiącego część strategii rozwiązywania problemów społecznych, uchwalanego przez radę gminy, uwzględniającego cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Elementem gminnego programu mogą być również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym. Gminny program jest realizowany przez ośrodek pomocy społecznej albo centrum usług społecznych, o których mowa w przepisach o pomocy społecznej, lub inną jednostkę wskazaną w tym programie. W celu realizacji gminnego programu wójt może powołać pełnomocnika. Program ten sporządza się na okres nie dłuższy niż 4 lata.

Natomiast zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 z późn. zm.) do zadań własnych gminy należy także przeciwdziałanie narkomanii (art. 10 ustawy). Ustawodawca wskazał w szczególności następujące obszary działań:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także

działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;

- 4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
- 5) pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Realizacja powyższych zadań, jest prowadzona w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

Program opiera się na także na następujących aktach prawnych, m.in.:

- ✓ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- ✓ Ustawa z dnia 11 września 2015 roku o zdrowiu publicznym;
- ✓ Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej;
- ✓ Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym;
- ✓ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- ✓ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych;
- ✓ Ustawa z dnia 29 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego;
- ✓ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii to podstawowy dokument polityki społecznej i zdrowia publicznego, który służy realizacji kierunków i celów działań na rzecz poprawy zdrowia, w szczególności w obszarze problemów uzależnień, skierowany do wszystkich mieszkańców Gminy Ciepłowody.

DIAGNOZA PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ NA TERENIE GMINY CIEPŁOWODY

Skala zjawiska na terenie Gminy Ciepłowody

Gmina Ciepłowody jest gminą wiejską, położoną w powiecie ząbkowickim, w południowej części Dolnego Śląska, w obrębie Wzgórz Dobrzeńskich, Niemczańskich, Szklarskich i Lipowych. Od północy graniczy z gminami Strzelin i Kondratowice, a od północnego zachodu, południowego – zachodu i południowego – wschodu z gminami Niemcza, Ząbkowice Śląskie i Ziębice. Na obszarze gminy znajduje się rezerwat przyrody Muszkowicki Las Bukowy chroniący fragment lasu bukowego o cechach zespołu naturalnego, grąd dębowo-grabowy oraz bogatą florę runa leśnego.

Liczba mieszkańców Gminy Ciepłowody według stanu na dzień 31.12. 2023 roku zameldowanych na pobyt stały wynosiła 2 872, w tym 1 412 kobiety oraz 1 460 mężczyzn. W 2023 roku urodziło się 19 dzieci, w tym 7 dziewczynek oraz 12 chłopców. Odnotowano 32 zgony, w tym 17 kobiet oraz 15 mężczyzn. Tak wysokie statystyki wynikają z faktu, że na terenie Gminy Ciepłowody w miejscowości Tomice znajduje się Rezydencja Seniora. Ze względu na wiek przebywających tam osób w USC odnotowywane są liczniejsze zgony. Gmina Ciepłowody ma ujemny przyrost naturalny.

Liczba osób bezrobotnych z terenu Gminy Ciepłowody zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Ząbkowicach Śl., według stanu na dzień grudzień 2023 r., wynosiła 113 osób, w tym 50 stanowiły kobiety oraz 63 mężczyzn. Bezrobocie w porównaniu z rokiem 2022 delikatnie wzrosło (liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Gminie, według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r., wynosiła 89 osób, w tym 48 stanowiły kobiety oraz 41 mężczyzn).

Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciepłowodach jest jednostką organizacyjną Gminy Ciepłowody, realizującą zadania z zakresu pomocy społecznej w formie wsparcia finansowego, usług, pomocy w naturze oraz w postaci pracy socjalnej i poradnictwa specjalistycznego.

W 2023 roku pomoc rodzinom udzielana była głównie z powodu ubóstwa, długotrwałej lub ciężkiej choroby, niepełnosprawności, bezrobocia i alkoholizmu. W 2023 roku w Gminie Ciepłowody pomocą społeczną było objętych 44 osób. Natomiast liczba rodzin, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej wyniosła – 44. Liczba osób korzystających ze

świadczeń OPS z powodu uzależnień minimalnie wzrosła w stosunku do roku ubiegłego (2022 rok- 11 osób alkohol, 2023 rok- 14 osób alkohol).

W 2023 roku w OPS pracowało:

- ✓ kierownik – cały etat,
- ✓ dwóch pracowników socjalnych – cały etat,
- ✓ referent ds. świadczeń rodzinnych, wychowawczych i alimentacyjnych – cały etat,
- ✓ asystent rodziny – umowa zlecenie
- ✓ główny księgowy – cały etat.

W 2023 roku ze świadczeń niepieniężnych oferowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciepłowodach skorzystało 14 osób, natomiast świadczenia pieniężne otrzymało 37 mieszkańców gminy Ciepłowody. Na poziomie lokalnym OPS wykonuje zadania skierowane na wsparcie i poprawę warunków życia mieszkańców Gminy Ciepłowody.

Pracą socjalną w formie poradnictwa objęto wsparciem 24 rodziny. Praca socjalna była prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny. Liczba zawartych kontraktów socjalnych 3, liczba osób objęta kontraktami socjalnymi – 3.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Ciepłowody składa się z 6 członków: 2 pracowników OPS, 2 dzielnicowych Rewiru Policji Ciepłowody, pedagoga szkolnego, Kierownik Gminnego Ośrodka Zdrowia. Wszyscy członkowie ukończyli 40 godzinny kurs dla członków gminnych komisji.

Działania GKRPA realizowano w oparciu o załącznik do Uchwały Nr 265/L/23 Rady Gminy Ciepłowody z dnia 30 stycznia 2023r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, w Gminie Ciepłowody na 2023 rok. W 2023r. Komisja swoje działania rozszerzyła również o uzależnienia behawioralne.

Działania GKRPA w 2023 roku:

- ✓ Rozpatrywanie wniosków o leczenie odwykowe.
- ✓ Motywowanie i kierowanie osób nadużywających alkohol do podjęcia leczenia w placówkach stacjonarnych, w Poradni „SANGO” w Ząbkowicach Śląskich,
- ✓ Przyjmowanie i opiniowanie do realizacji ofert programów profilaktycznych.

- ✓ Współdziałanie z instytucjami i organizacjami w sprawach profilaktyki i zapobieganiu alkoholizmowi jak: OPS Ciepłowody, Policja, Sąd Rejonowy w Ząbkowicach Śląskich, Prokuratura Rejonowa w Ząbkowicach Śl., Zespół Szkolno - Przedszkolny w Ciepłowodach oraz Ośrodkiem Zdrowia w Ciepłowodach.
- ✓ Opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż alkoholu w formie postanowień. Ilość wydanych postanowień w 2023 roku - 3.
- ✓ Motywowanie i kierowanie osób nadużywających alkoholu do podjęcia leczenia w placówkach leczenia odwykowego.
- ✓ Pokrywanie kosztów szkoleń członków GKRPA i Zespołu Interdyscyplinarnego.

W 2023r. roku odbyło się 10 posiedzeń GKRPA. W 2023 roku wysłano zaproszenia na Komisję 52 osobom. Na zaproszenie stawilo się 17 osób, współpracę podjęło tylko 5 osoby. GKRPA swoje czynności opiera głównie na wnioskach złożonych przez Zespół Interdyscyplinarny, dzielnicowych policji, pracowników socjalnych, rodziny o przeprowadzenie rozmowy profilaktycznej i podjęcie działań w zakresie uzależnienia z daną osobą czy rodziną. Należy zaznaczyć, aby skutecznie podjąć leczenie odwykowe zależy to głównie od samej osoby zainteresowanej. Dlatego praca z osobami uzależnionymi wymaga ciągłej motywacji i wsparcia. Komisja prowadzi działania zgodnie przepisami prawa traktując indywidualnie każdą osobę którą dotyczy problem uzależnienia i przemocy w rodzinie. Mając to na uwadze GKRPA wykonywała zadania z myślą o jak najlepszym wykorzystaniu środków i sposobów na walkę z alkoholizmem i innymi uzależnieniami dla dobra całej społeczności Gminy. Szczegółowe dane z działalności GKRPA za ostatnie 3 lata przedstawia tabela

Tabela 1. Liczba posiedzeń GKRPA.

GKRPA			
	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Posiedzenia GKRPA (ogółem)	10	9	10
Kontrole punktów sprzedaży	0	0	0
Postanowienia opiniujące lokalizację punktów sprzedaży napojów alkoholowych	2	2	3

Częścią działalności GKRPA jest funkcjonowanie punktu konsultacyjnego dla osób mających problem z uzależnieniem od alkoholu, środków psychoaktywnych i uzależnień behawioralnych. Konsultacje odbywały się w ostatni piątek miesiąca w budynku OPS. W punkcie konsultacyjnym jest zatrudniony na podstawie umowy – zlecenie psychoterapeuta. W 2023r. psychoterapeuta zgodnie z podpisaną umową świadczył swoje poradnictwo jeden raz w miesiącu w ilości 2 godzin. W tym czasie objął pomocom – 4 osób, którzy z pomocy korzystali kilkakrotnie. Byli to zarówno mężczyźni jak i kobiety, w przedziale wiekowym 20-62 lata. Porady dotyczyły:

- motywowania do podjęcia terapii własnej w poradni lub ośrodku,
- zachowania wobec osoby uzależnionej będącej członkiem rodziny lub bliską osobą,
- wskazania możliwości leczenia zarówno ambulatoryjnego, dziennego i stacjonarnego;
- utrzymania abstynencji po zakończeniu terapii.

Ponadto w Punkcie Konsultacyjnym na podstawie umowy zlecenie zatrudniony jest psycholog. Psycholog zgodnie z umową świadczył swoje poradnictwo dwa razy w miesiącu po 3 godziny. Zainteresowanie poradnictwem psychologicznym było bardzo duże. Osoby zainteresowane korzystały z bezpłatnej usługi po wcześniejszym umówieniu się w tut. Ośrodku na daną godzinę.

Działalność edukacyjna i profilaktyczna dzieci i młodzieży była prowadzona w Zespole Szkolno- Przedszkolnym w Ciepłowodach. Z zaplanowanych działań profilaktycznych zrealizowano: Program profilaktyczny „Cukierki”. Sfinansowano spektakle profilaktyczne dla najmłodszych uczniów klas I-III. Zakupiono liczne materiały profilaktyczne, np. gadżety,

ulotki. Zakupiono materiały biurowe dla potrzeb świetlicy. Udział w Kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł”.

Na terenie gminy Ciepłowody w 2023 r. prowadziło sprzedaż napoi alkoholowych 10 punktów handlowych (usługowych). Pomimo spadku ilości mieszkańców gminy ilość spożywanego alkoholu w porównaniu z latami ubiegłymi kształtuje się tak jak w latach ubiegłych.

Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych dla poszczególnych ich rodzajów:

1. do spożycia poza miejscem sprzedaży – (wg zawartości alkoholu):
 - a. do 4,5%: 8
 - b. od 4,5% do 18%: 6
 - c. powyżej 18%: 7
2. do spożycia w miejscu sprzedaży (wg zawartości alkoholu):
 - a. do 4,5%: 2
 - b. od 4,5% do 18%: 1
 - c. powyżej 18%: 2

Przeciwdziałanie narkomanii również należy do zadań własnych Gminy. Program Przeciwdziałania Narkomanii był realizowany przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy współpracy pedagoga szkolnego, nauczycieli, wychowawców świetlic środowiskowych działających na terenie Gminy.

Wg. Światowej Organizacji Zdrowia alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia ludzi, większe ryzyko niesie palenie tytoniu i nadciśnienie tętnicze. Poniższa tabela zawiera Statystyki Komendy Powiatowej Policji w Ząbkowicach Śląskich dotyczące liczby osób pod wpływem alkoholu, która weszły w konflikt z prawem.

Tabela 2. Przepiępstwa/wykroczenia popełnione pod wpływem alkoholu.

Przepiępstwa/wykroczenia popełnione pod wpływem alkoholu (dane pozyskane od Policji)			
	2020 r.	2021 r.	2022 r.
Prowadzenie pojazdów na drodze publicznej w stanie nietrzeźwości	5	3	4
Prowadzenie pojazdów na drodze publicznej po użyciu alkoholu	0	1	4
Zakłócanie porządku publicznego	12	10	11
Podejmowanie czynności zawodowych pod wpływem alkoholu	0	0	0
Liczba wypadków pod wpływem alkoholu	2	1	1
Osoby zatrzymane do wytrzeźwienia ogółem	7	11	14

Nadużywanie/ uzależnienie od alkoholu jednego z członków rodziny sprzyja także pojawieniu się przemocy w tej rodzinie. Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie to tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- ✓ opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- ✓ prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- ✓ zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- ✓ tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Powyższe zadania realizowano na podstawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie. W ramach tego programu prowadzono obsługę Zespołu Interdyscyplinarnego.

Celem Zespołu Interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań i służb w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności przez diagnozowanie problemu przemocy domowej, podejmowanie działań w środowisku, inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie i w stosunku do osób stosujących przemoc, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele organizacji pozarządowych i instytucji takich jak: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, kuratorzy sądowi, pracownicy oświaty i służby zdrowia.

Tabela 3. Procedura "Niebieska Karta".

W związku z procedurą Niebieskiej Karty sporządzono:			
	2021 r.	2022r.	2023 r.
Ogółem wniosków	14	21	14
W tym przez:			
OPS	0	0	0
Policja	14	21	14

Tabela 4 zawiera Statystyki Komendy Powiatowej Policji w Ząbkowicach Śląskich dotyczące liczby zdarzeń związanych z przemocą domową. Dane w niej zawarte wskazują, że większość sprawców przemocy domowej znajdowała się pod wpływem alkoholu w momencie interwencji Policji.

Tabela 4. Liczba zdarzeń związanych z przemocą domową.

	2020r.	2021 r.	2022r.
Liczba interwencji	8	11	18
Dotyczące przemocy w rodzinie	8	11	18
Liczba ofiar przemocy w rodzinie ogółem, w tym:	8	11	18
○ Kobiety	8	10	18
○ Mężczyźni	0	0	0
○ Małoletni do 13 r.ż.	0	1	0
Liczba sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu ogółem, w tym:	8	11	18
○ Kobiety	0	0	0
○ Mężczyźni	8	11	18

Uzależnienia od alkoholu i narkotyków oraz problem uzależnień behawioralnych w opinii społeczności lokalnej

Diagnoza problemów związanych ze spożywaniem alkoholu oraz zażywaniem innych substancji psychoaktywnych została przeprowadzona w ramach Diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych w Gminie Ciepłowody, wykonanej w 2023/2024 roku wśród trzech grup reprezentujących lokalne środowisko:

- a) **Dorośli mieszkańcy:** Badania objęły osoby dorosłe zamieszkujące gminę Ciepłowody, umożliwiając im wyrażenie swoich opinii i doświadczeń związanych z problematyką uzależnień.
- b) **Dzieci i młodzież szkolna:** Uczniowie różnych grup wiekowych w szkole reprezentowali perspektywę młodzieży w kontekście spożycia substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych.
- c) **Sprzedawcy i właściciele punktów sprzedaży alkoholu:** Osoby te mają bezpośrednią styczność z dostępem do substancji psychoaktywnych, co czyni ich perspektywę ważną dla analizy problemu.

Badania ankietowe zostały uzupełnione danymi z Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciepłowodach oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ciepłowodach, dostarczając bardziej kompleksowego obrazu sytuacji w gminie Ciepłowody. Celem raportu jest identyfikacja obszarów wymagających interwencji i wsparcia, a wyniki mają posłużyć jako podstawa dla lokalnych działań profilaktycznych i edukacyjnych.

Celem badania było zidentyfikowanie zagrożeń społecznych w środowisku lokalnym, aby następnie dokonać analizy przyczynowo – skutkowej i znaleźć możliwe narzędzia do poprawy ujawnionych zagrożeń. Ankieta zawierała pytania diagnozujące następujące obszary:

- Zjawiska i problemy występujące w społeczeństwie gminy Ciepłowody.
- Obszar dotyczący postaw społecznych i przekonań dotyczących alkoholu, oraz problemów związanych z nadmiernym spożyciem czy uzależnieniem.
- Występowanie zjawiska uzależnienia od wyrobów nikotynowych.
- Obszar dotyczący substancji psychoaktywnych takich jak narkotyki i dopalacze, oraz wiedza i postawy wobec nich.
- Zjawisko przemocy w rodzinie wobec dzieci i dorosłych.
- Obszar zajmujący się uzależnieniami od czynności takimi jak hazard oraz tzw. “uzależnienia od ekranów i nowych mediów” (uzależnienia behawioralne).

Pełnoletni mieszkańcy gminy

Na podstawie uzyskanych wyników ankietowych można stwierdzić, że jednymi z kluczowych problemami dla ankietowanych są dostęp do opieki zdrowotnej, co zostało zaznaczone przez **69,6%** mieszkańców jako duży lub bardzo duży problem.

Ponadto, większość respondentów zidentyfikowała sytuację zatrudnienia jako duży lub bardzo duży problem, stanowiąc **60,7%** badanych.

Warto zwrócić uwagę, że ponad co piąty mieszkaniec gminy tj. **26,7%** także wskazuje na duży lub bardzo duży problem, jeśli chodzi o alkoholizm.

Wyniki badania wskazują, że mieszkańcy gminy Ciepłowody, ponad połowa **62,5%** deklaruje, że nie pije alkoholu w ogóle lub pije tylko kilka razy w roku.

Natomiast, prawie jedna trzecia mieszkańców gminy **32,2%** przyznaje, że spożywa alkohol kilka razy w miesiącu lub kilka razy na kwartał.

Przy czym niewielki odsetek osób **17%** spożywa od 3 do 5 porcji alkoholu, a **66%** deklaruje że spożywa tylko 1-2 porcji.

Jako ciekawostkę należy wspomnieć że jedna z badanych stwierdziła że w przeszłości był większy problem z alkoholizmem w gminie niż teraz i można to odnieść do wyników ankiety.

W następnej kolejności należy zwrócić uwagę, że większość respondentów **60,7%** uznaje picie alkoholu przez osoby niepełnoletnie za zjawisko marginalne lub nie istniejące w ich społeczności. Natomiast szczególnie warto zaznaczyć że **23,2%** uważa że niepełnoletni piją tylko małe ilości pod kontrolą rodziców. Wskazuje to na potrzebę edukacji opiekunów w tym zakresie.

Oceny dotyczące występowania problemu narkotyków i dopalaczy to kwestia nieco większej skali występowania, za problem społeczności uważa to **28,5%** ankietowanych dorosłych.

Co do świadomości miejsc, gdzie uzależnieni lub ich rodziny mogą uzyskać pomoc, prawie to **53,6%** respondentów nie jest świadomych istnienia takich miejsc pomocy.

92,9% respondentów wskazało, że w swoim życiu nie spróbowało mocniejszej substancji psychoaktywnej niż alkohol. Natomiast **35,7%** respondentów uważa, że w ich otoczeniu łatwo jest nabyć substancje psychoaktywne, które nie są zalegalizowane przez prawo.

Ankietowani w badaniu wskazywali **16,1%**, że jeśli byli świadkami używania substancji psychoaktywnych to była to najczęściej marihuana lub haszysz, mniejsza część z tych ankietowanych wskazała na mocniejsze substancje.

Większość respondentów **48,1%** uważa zdecydowanie, że młodzież szkolna ma styczność z substancjami psychoaktywnymi.

W kontekście przemocy domowej mieszkańcy gminy Ciepłowody udzielili następujących odpowiedzi: **28,6%** respondentów potwierdza, że ktoś w ich rodzinie lub sąsiedztwie doświadczył przemocy.

Warto zauważyć, że **23,2%** badanych jest niepewnych lub nie potrafi określić, czy ktoś z ich otoczenia doświadczył przemocy.

Co więcej, **35,7%** respondentów nie jest pewnych, czy istnieje wsparcie dla ofiar przemocy domowej, a podobny odsetek **28,6%** nie zdaje sobie sprawy z dostępności takiego wsparcia.

Z wyników odpowiedzi mieszkańców wynika również, że **12,5%** było świadkami przypadków przemocy wobec dzieci w swojej społeczności lokalnej.

Tylko **10,7%** respondentów zadeklarowało korzystanie z urządzeń elektronicznych przez 3-4 godziny, natomiast **12,5%** osób używa tych urządzeń przez ponad 4 godziny dziennie.

Dzieci i młodzież

Na pytanie czy zdarzają się sytuacje w których czują się wykluczony/a lub niewłaściwie traktowany/a przez rówieśników **47,5%** (klasy 4-8)

Jeśli chodzi o przemoc słowną lub emocjonalną wśród uczniów **73%** odpowiedziało, że doświadczyło przemocy tego rodzaju. To istotny odsetek w obu grupach wiekowych.

W kontekście przemocy domowej trzeba zwrócić uwagę że **23,2%** uczniów klas młodszych stwierdziło doświadczyło przemocy osobiście w swoim domu.

Prawie połowa **45,7%** uczniów było świadkiem lub ofiarą agresywnych komentarzy w mediach społecznościowych.

W kwestii inicjacji alkoholowej to przyznało się do niej **18%** uczniów klas 4-8. Przeprowadzone badania dodatkowo dowodzą że częstotliwość spożywania alkoholu przez młodych ludzi jest na **niskim poziomie**.

W odpowiedzi na pytanie dotyczące picia alkoholu w środowisku młodych ludzi, uczniowie anonimowo stwierdzili, że w ich środowisku (rodzina, znajomi) pije się alkohol, stwierdziło to **61%** ankietowanych.

Ponad połowa ankietowanych **56,1%**, poświęca na korzystanie z telefonu lub komputera więcej niż 3 godziny dziennie, co może wymagać uwagi pod kątem zdrowego balansu między korzystaniem z technologii a innymi aktywnościami. **43,9%** uczniów codziennie gra w gry komputerowe.

Wyniki badania wśród ankietowanych sugerują, że znaczna większość respondentów korzysta z mediów społecznościowych, przy czym **53,7%** robi to regularnie.

Równe **50%** uczniów często lub co jakiś czas odczuwa presję w kwestii wyglądu i wagi.

Wśród uczniów klas - **28%** było świadkiem używania i widziało na własne oczy narkotyki lub dopalacze.

Ponad to uczniowie - **8,8%** uważają że jest łatwo w ich środowisku zdobyć substancje psychoaktywne tego typu.

98,8% uczniów deklaruje, że nigdy nie spróbowali narkotyków.

Grupa badanych uczniów wskazuje że **3,7%** uczniów próbowało papierosów, a **11%** próbowało e-papierosów

Sprzedawcy napojów alkoholowych

Problem społeczny związany z nadmiernym spożyciem alkoholu. 6 ankietowanych osób stwierdziła, że w społeczności lokalnej istnieje lub nie istnieje problem alkoholizmu (6 osób odpowiedziało "tak", 6 osób odpowiedziało "nie").

Reakcja na agresywne zachowanie klientów. Taka samo podzieliły się wyniki dotyczące złego zachowania klientów będących pod wpływem alkoholu (6 osób odpowiedziało "tak", 6 osób odpowiedziało "nie").

Edukacja społeczeństwa w kwestii skutków spożycia alkoholu. Większość respondentów (9 osób) uważa, że lokalne społeczeństwo jest odpowiednio edukowane w tej kwestii, jednak 3 osoby mają wątpliwości.

Odmowa sprzedaży alkoholu z powodu wieku klienta. Ta kwestia również podzieliła respondentów na dwie równe części jeśli chodzi o to czy przytrafiła im się sytuacja że odmówili sprzedaży alkoholu gdyż klient nie posiadał dowodu tożsamości z datą urodzenia. Szkolenie dotyczące odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu. Wszystkie osoby, które wzięły udział w ankiecie, otrzymały odpowiednie szkolenie w zakresie odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu.

Zasoby lokalne umożliwiające profilaktykę uzależnień

Grupy, instytucje oraz organizacje funkcjonujące na terenie gminy lub obejmujące zasięgiem działania jej mieszkańców, które prowadzą działalność na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii należy zaliczyć do zasobów umożliwiających profilaktykę i terapię uzależnień od substancji odurzających. Wśród tych, które udzielają wsparcia mieszkańcom Gminy Ciepłowody znajdują się przede wszystkim:

- ✓ Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- ✓ Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- ✓ Punkt Konsultacyjny działający przy GKRPA;
- ✓ Gminny Ośrodek Zdrowia;
- ✓ Ośrodek Pomocy Społecznej;

- ✓ Zespół Szkolno – Przedszkolny;
- ✓ Organizacje pozarządowe,
- ✓ Placówki kulturowe,
- ✓ Rewir dzielnicowych Komendy Powiatowej Policji w Ząbkowicach Śląskich..

ZADANIA, KIERUNKI DZIAŁAŃ, WSKAŹNIKI

I REALIZACJA PROGRAMU

Zadania Programu

W ramach Gminnego Programy Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Ciepłowody na 2024 rok, profilaktyka prowadzona będzie, odpowiednio do stopnia ryzyka, na trzech poziomach:

- profilaktyka uniwersalna - adresowana do całej niezdiagnozowanej populacji i jej podgrup (dzieci, młodzieży, dorosłych, kobiet w ciąży); jej celem jest dostarczenie każdemu wiedzy i umiejętności niezbędnych do zapobiegania problemom;
- profilaktyka selektywna - adresowana do grup zwiększonego ryzyka, które z uwagi na szczególne warunki życiowe, podlegają działaniu licznych czynników ryzyka i są bardziej zagrożone występowaniem problemów i zaburzeń (np. dzieci alkoholików, dzieci z domów dziecka, dzieci adoptowane, młodzież, która „wypadła” ze szkoły, bezdomni itp.) jej celem jest opóźnianie inicjacji w zakresie różnych zachowań ryzykownych; profilaktyka selektywna jest dostosowana do specyficznych potrzeb danej grupy;
- profilaktyka wskazująca - adresowana do tych jednostek z grup ryzyka, u których występują wczesne sygnały problemów i liczne niepokojące zachowania (np. częste wargary, okresowe upijanie się); jej celem jest ograniczenie czasu trwania dysfunkcji; wymaga indywidualnej diagnozy i polega na redukowaniu czynników ryzyka obecnych w samej jednostce i w jej środowisku (np. rodzinnym); nie jest to jednak terapia.

Realizacja zaplanowanych na kolejnych stronach działań możliwe będzie wyłącznie przy zaangażowaniu wszystkich instytucji działających na terenie gminy, podmiotów społecznych i gospodarczych oraz przedstawicieli społeczności lokalnej.

Zadanie 1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem od alkoholu i substancji psychoaktywnych.

Planowane działania:

1. kontynuacja finansowania działalności Punktu Konsultacyjnego działającego przy GKRPA.

Oferta działalności Punktu skierowana jest w szczególności do osób:

- a) będących w kryzysie,
- b) uzależnionych od alkoholu i innych środków psychoaktywnych,
- c) członków rodzin osób uzależnionych,
- d) osób doznających przemocy (ofiar),
- e) osób stosujących przemoc (sprawców).

Zadania Punktu to:

- a) działania informacyjne dotyczące problemów związanych z chorobą alkoholową, uzależnieniem od środków psychoaktywnych oraz możliwościami pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom,
 - b) motywowanie do podjęcia terapii zarówno osób uzależnionych jak i osób współuzależnionych,
 - c) udostępnianie materiałów edukacyjnych i informacyjnych, udzielanie porad i wsparcia dla członków rodzin z problemem przemocy,
 - d) udzielanie wsparcia osobom po zakończeniu leczenia,
2. organizowanie pomocy terapeutycznej w formie programu psychoterapii, edukacji grupowej i indywidualnej prowadzonej przez kompetentne organizacje i osoby fizyczne zajmujące się problemem przeciwdziałania alkoholizmowi narkomanii,
 3. prowadzenie działań wobec osób uzależnionych od alkoholu w ramach procedury zobowiązania do leczenia odwykowego,
 4. finansowanie nieodpłatnego poradnictwa psychologicznego w OPS,
 5. finansowanie kosztów sporządzania opinii przez biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.

Zadanie 2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień od alkoholu i substancji psychoaktywnych, pomocy psychospołecznej i prawnej, w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Planowane działania :

1. objęcie członków rodzin z problemem alkoholowym lub problemem narkomanii oraz ofiar przemocy w rodzinie bezpłatną pomocą terapeutyczną, psychologiczną i prawną w OPS, Zespole Interdyscyplinarnym oraz GKRPA,
2. prowadzenie działań interwencyjnych, informacyjnych i doradczych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkotykowych i przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
3. prowadzenie grup wsparcia dla osób współuzależnionych, a także dla ofiar przemocy w rodzinie,
4. stała współpraca z Policją w zakresie procedury „Niebieskiej Karty” i innych działań prewencyjnych dotyczących przemocy w rodzinie.

Zadanie 3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Planowane Działania :

1. współpraca z placówkami oświatowymi w zakresie zintegrowanego systemu uniwersalnej, selektywnej i wskazującej profilaktyki obejmującej dzieci i młodzież, nauczycieli, rodziców oraz inne grupy społeczne mające wpływ na kształtowanie polityki trzeźwościowej na terenie gminy,
2. organizowanie i finansowanie edukacyjnych programów i warsztatów profilaktycznych skierowanych do uczniów szkół na terenie gminy Ciepłowody, w zakresie profilaktyki uzależnień od substancji oraz uzależnień behawioralnych
3. finansowanie realizacji programów z zakresu profilaktyki uzależnień od substancji oraz uzależnień behawioralnych adresowanych do nauczycieli i rodziców,
4. organizowanie i finansowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu (z programem pracy profilaktycznej) przez dzieci i młodzież,
5. udział w lokalnych i ogólnopolskich akcjach i kampaniach edukacyjnych zakresu profilaktyki uzależnień od substancji oraz uzależnień behawioralnych,

6. promowanie zdrowego stylu życia poprzez dofinansowanie organizacji festynów rodzinnych, szkolnych dni profilaktyki, imprez sportowych i rekreacyjnych dla dzieci, młodzieży dorosłych,
7. zakup materiałów edukacyjnych do prowadzenia zajęć profilaktycznych w szkołach (książki, broszury, ulotki, plakaty, płyty CD),
8. upowszechnianie materiałów edukacyjnych z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej oraz wskazującej,
9. realizacja działań z zakresu profilaktyki rówieśniczej,
10. podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji zajmujących się udzielaniem pomocy dziecku oraz rodzinie, osobom z problemem uzależnień,
11. prowadzenie gminnej świetlicy środowiskowej (zajęcia opiekuńczo-wychowawcze, socjoterapeutyczne, terapia korekcyjno-kompensacyjna, rozwój zainteresowań, pomoc w nauce),
12. działania na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w zajęciach opiekuńczo-wychowawczych oraz socjoterapeutycznych,
13. działania na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości na drogach,
14. diagnozowanie i monitorowanie stanu problemów alkoholowych i narkomanii na terenie gminy Ciepłowody.

Zadanie 4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii.

Planowane Działania :

1. współpraca z instytucjami zajmującymi się profilaktyką uzależnień i pomocą osobom uzależnionym,
2. współpraca z Gminnym Ośrodkiem Zdrowia w Ciepłowodach, ZSP w Ciepłowodach,
3. wspieranie stowarzyszeń abstynenckich i trzeźwosciowych,
4. współpraca z placówkami służby zdrowia w zakresie leczenia osób uzależnionych,
5. stała współpraca z Poradnią Leczenia Uzależnień.

Zadanie 5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Planowane Działania :

1. organizowanie szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych, w tym przeprowadzenie kontrolowanego zakupu alkoholu,
2. prowadzenie kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych w szczególności podejmowanie działań kontrolnych mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych dla osób powyżej 18 roku życia,
3. występowanie przed Sądem w charakterze oskarżyciela publicznego w stosunku do właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych nieprzestrzegających ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, dotyczących reklamy alkoholu oraz sprzedaży napojów alkoholowych osobom nieletnim lub nietrzeźwym, a także sprzedaży kredyt lub pod zastaw.'

Zakres działania poszczególnych podmiotów

1. Zadanie: Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem od alkoholu i substancji psychoaktywnych.			
Sposób realizacji	Realizator	Wskaźniki realizacji	Źródła finansowania
1.1. Prowadzenie terapii motywującej do zmiany oraz motywowanie do leczenia osób uzależnionych.	GKRPA, Punkt Konsultacyjny	Wg potrzeb	Środki własne gminy
1.2. Działania skierowane do osób utrzymujących abstynencję po leczeniu.	GKRPA, Punkt Konsultacyjny , Centrum Terapii Uzależnień	Wg potrzeb	Środki własne gminy, Środki innych podmiotów

	SANGO		
1.3. Doposażenie podmiotów leczniczych wykonujących działalność leczniczą w zakresie leczenia uzależnień.	GKRPA, Centrum Terapii Uzależnień SANGO	Wg potrzeb	Środki własne gminy
2. Zadanie: Udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień od alkoholu i substancji psychoaktywnych, pomocy psychospołecznej i prawnej, w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.			
Sposób realizacji	Realizator	Wskaźniki realizacji	Źródła finansowania
2.1 Działalność placówek wsparcia dziennego (światlica).	GKRPA, ZSP	Liczba placówek wsparcia dziennego - 1 Liczba osób uczęszczających do placówek - 15	Środki własne gminy
2.2 Działalność Punktu Konsultacyjnego.	GKRPA	Wg potrzeb	Środki własne gminy
2.3 Poradnictwo oraz działania interwencyjne skierowane do dzieci i młodzieży eksperymentującej lub używającej środki psychoaktywne oraz zagrożonej innymi	OPS, GKRPA	Wg potrzeb – na bieżąco	Środki własne gminy

uzależnieniami.			
2.4 Poradnictwo oraz działania warsztatowe dla rodziców dzieci i młodzieży eksperymentujących lub używających środki psychoaktywne oraz zagrożonych innymi uzależnieniami.	OPS, GKRPA, ZSP,	Wg potrzeb – na bieżąco	Środki własne gminy
2.5 Wspieranie rodzin w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowej (w tym związanej z występowaniem przemocy w rodzinie) oraz realizowanie projektów socjalnych i edukacyjnych- w tym praca zespołu ds. interwencji kryzysowej.	GKRPA, OPS, PCPR, Ośrodek Interwencji Kryzysowej	Liczba rodzin, w których wszczęto procedurę „NK” Liczba spotkań grup roboczych Liczba rodzin , w których prowadzono procedurę „NK” Liczba projektów Liczba uczestników	Środki własne gminy
2.6 Prowadzenie oddziaływań korekcyjno- edukacyjnych dla sprawców przemocy.	PCPR,	Liczba sprawców przemocy korzystających z działań	Środki własne gminy
3 Zadanie: Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo wychowawczych i socjoterapeutycznych.			
Sposób realizacji	Realizator	Wskaźniki	Źródła

		realizacji	finansowania
3.1 Realizacja programów, warsztatów oraz akcji profilaktycznych dla dzieci i młodzieży.	GKRPA, ZSP	Warsztaty, programy profilaktyczne rekomendowane przez PARPA, wyjazdy do ZK	Środki własne gminy
3.2 Profilaktyka rówieśnicza.	GKRPA, ZSP	Warsztaty rekomendowane przez PARPA	Środki własne gminy
3.3 Organizowanie wypoczynku dla dzieci jako element całorocznej profilaktycznej pracy z dziećmi.	GKRPA, Świetlice środowiskowe, ZSP	Wg potrzeb	Środki własne gminy Środki podmiotów wyłonionych w konkursie
3.4 Prowadzenie lokalnych akcji profilaktycznych oraz włączanie się w realizację kampanii ogólnopolskich.	GKRPA, Policja, ZSP, Gminny Ośrodek Zdrowia	Na bieżąco	Środki własne gminy Środki podmiotów uczestniczących w działaniach
3.5 Działania o charakterze edukacyjnym przeznaczone dla rodziców.	GKRPA, OPS, ZSP	Wg potrzeb	Środki własne gminy
3.6 Działania o charakterze edukacyjnym przeznaczone dla sprzedawców napojów alkoholowych.	GKRPA- Punkt konsultacyjny	Liczba osób uczestniczących w działaniach - 11	Środki własne gminy

3.7 Działania na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości na drogach.	GKRPA, Policja	Wg potrzeb	Środki własne gminy
3.8 Podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji zajmujących się udzielaniem pomocy dziecku, rodzinie, osobom uzależnionym.	OPS, ZSP, PCPR	Formy edukacyjne – wg potrzeb	Środki własne gminy
3.9 Stwarzanie alternatywnych możliwości spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych jako kontynuacja działań profilaktycznych w szkołach.	ZSP, świetlica środowiskowa	Wg potrzeb	Środki własne gminy
3.10 Działania na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych zajęciach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.	Stołówka szkolna ZSP w Ciepłowodach	Liczba dzieci dożywionych - 15	Środki własne gminy
3.11 Podejmowanie działań kontrolnych mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych dla osób poniżej 18 roku życia.	GKRPA	10 punktów sprzedaży	Środki własne gminy
3.12 Diagnozowanie i monitorowanie stanu problemów alkoholowych i narkomanii na terenie miasta.	GKRPA, ZSP	Na bieżąco	Środki własne gminy

4 Zadanie : Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii.

Sposób realizacji	Realizator	Wskaźniki realizacji	Źródła finansowania
4.1 Prowadzenie przez niepubliczne podmioty zadań z obszaru przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii	GKRPA, Podmioty wyłonione w konkursie	Wg potrzeb	Środki własne gminy Środki podmiotów wyłonionych w konkursie
4.2 Wspieranie różnorodnych form samopomocy np. grup AA	GKRPA, Podmioty wyłonione w konkursie	Na bieżąco	Środki własne gminy. Środki podmiotów wyłonionych w konkursie

5 Zadanie: Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Sposób realizacji	Realizator	Wskaźniki realizacji	Źródła finansowania
5.1 Prowadzenie kontroli/monitoringu punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży i poza miejscem sprzedaży.	GKRPA,	Liczba kontroli	Środki własne gminy
5.2 Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 131 i 15	GKRPA, Policja	Liczba interwencji	Środki własne gminy

ustawy;			
5.3 Występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;	GKRPA	Liczba spraw	Środki własne gminy
5.4. Inne działania podejmowane w zakresie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.	GKRPA	Liczba działań	Środki własne gminy

Realizacja i monitoring Programu

Zadania Programu będą realizowane poprzez:

- ✓ Zlecenie zadań innym gminnym jednostkom organizacyjnym – w drodze zmiany dysponenta środków budżetowych;
- ✓ Zakupy i zlecenia zewnętrzne (konkursy ofert, zamówienia publiczne, bez stosowania ustawy prawo zamówień publicznych).

Monitoring programu będzie realizowany poprzez:

- ✓ Realizatorzy Programu składają do koordynatora programu sprawozdanie z realizacji zadań;
- ✓ Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych corocznie składa Wójtowi sprawozdanie z prac Komisji;
- ✓ Wójt Gminy sporządza raport z wykonania w danym roku gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii i efektów jego realizacji, który przedkłada radzie gminy w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy raport;
- ✓ Wójt Gminy sporządza na podstawie ankiety opracowanej przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom informację z realizacji działań podejmowanych w danym roku, które wynikają z gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, i przesyła ją do

Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom w terminie do dnia 15 kwietnia roku następującego po roku, którego dotyczy informacja.

Zasady finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

-
- a) Środki finansowe na realizację zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Ciepłowody pochodzą z dochodów gminy z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych;
 - b) Dysponentem środków jest Wójt Gminy Ciepłowody;
 - c) Zadania wynikające z powyższego programu realizowane będą na bieżąco przez cały okres jego obowiązywania.

Zasady wynagradzania członków GKRPA

Za udział w posiedzeniach komisji Przewodniczący Komisji otrzymuje 9% najniższego wynagrodzenia obowiązującego w roku bieżącym.

Za udział w posiedzeniach komisji członek Komisji otrzymuje 7% najniższego wynagrodzenia obowiązującego w roku bieżącym.

Podstawą wypłaty wynagrodzenia jest udział w posiedzeniu komisji (co najmniej raz w miesiącu według listy obecności stanowiącej załącznik do protokołu). Z wynagrodzenia zostanie potrącona zaliczka podatku dochodowego od osób fizycznych i składka na ubezpieczenie zdrowotne.

PRELIMINARZ WYDATKÓW - 66 976,00 zł

1. DOŻYWIANIE

Dożywianie dzieci w szkole

9 000,00 zł

2. WYNAGRODZENIA BEZOSOBOWE

- Diety dla członków Komisji, wynagrodzenie dla osoby prowadzącej Punkt Konsultacyjny, wynagrodzenie dla osób prowadzących świetlice wychowawczą, wynagrodzenie dla psychologa 25 300,00 zł
3. **ZAKUP MATERIAŁÓW i WYPOSAŻENIE** (materiały biurowe, druki, materiały na kampanie przeciwdziałania alkoholizmowi i przemocy w rodzinie, np. art. Na konkursy) 13 276,00 zł
4. **SZKOLENIE CZŁONKÓW KOMISJI I ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO** 11 200,00 zł
5. **ZAKUP POZOSTAŁYCH USŁUG** (udział w obozach terapeutycznych, usługi pocztowe, program profilaktyki szkolnej, dofinansowanie działań o charakterze profilaktyki oraz ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych dla mieszkańców gminy Ciepłowody w Centrum Terapii Uzależnień SANGO w Ząbkowicach Śląskich, opłata za biegłych sądowych, koszty sądowe) 7 200,00 zł
6. **ZWALCZANIE NARKOMANII** 1 000,00 zł